

Argumentū

Matth⁹ ex iudea rē. Hic est prim⁹ plogus bñi hieronymi q̄ p̄ponit euangelio matthei. Qui quidē plogus diuidit in quatuor ptes. In prima pte describit euāgeliste stat⁹: secūdo scribit mod⁹: ibi. Duoz i generatiōe xp̄i. terciō

b⁹ euāgelij materia pncipalis ibi: Quaz oim rerū. 2 q̄rto vtilitas hui⁹ opis: ibi. In q̄ euāgelio vtile est. In p̄tia pte describit euāgelista ex nomie: cū dicit: Matthe⁹. q̄ in p̄tē dicit dat⁹: qz inē alios euāgelistas: p̄mo dat⁹ est a deo ad scribendū euāgelij ad instructionē oim fidelij. secundō describit ex natiōe r̄ p̄tia cū dicit: b⁹ Et iudea. qz natiōe fuit iudeus: r̄ de iudea nat⁹: que quidē iudea p̄mo dicta est terra chanaan: qz post diluuiū inibi habitauerūt filij chā: quibus

agle volāri. Et post paululū. Plena inqt̄ erāt octis: r̄ requiē nō hēbāt die ac nocte dicētia: Scis scis scis dñs te⁹ oipores q̄ erat r̄ q̄ ē r̄ q̄ vētur⁹ ē: Quibz cūctis p̄spicue oñdit: q̄tuor tebere tm̄ euāgelia suscipi: r̄ omēs apocryphozū venias mortis magi hereticis q̄ ecclesiasticis viuis canēdas.

Incipit argumētū i euāgelij fm̄ Mattheū.

Matthe⁹ ex iudea sicut i ordine p̄mo ponit: ita euāgelij i iudea p̄mo scriptū: cui vocatio ad dominū ex publicanis acti-

expulsis p̄ filios isrl̄ tempore ioseph nomiatā ē iudea a tribu iude: que erat pncipalis r̄ regia. terciō describit q̄tum ad ordinē inf̄ euāgelistas cū dicit: c⁹ Sicut p̄m⁹ in ordine ponit. in ordine. s. euāgelistas: ita i iudea p̄m⁹ scripsit euāgelij. Quarto describit q̄tū ad statū p̄cedentē eius uersionē ad xp̄m. Quia aut̄ erat publican⁹. i. curā hñs de public⁹ actibus. erat. n. tūci uidei tributarij romanorū: r̄ ideo illi qui colligebant tributū romanis mittendū dicebant publicani b⁹ moq̄ dicitur sunt captores: et pecuniaz numeratores. Et qz talia negocia vit aut̄ nunq̄ sine peccato exerceri possunt vt dicit beatus Grego. ideo in hoc p̄z gra diuina: q̄ ex talib⁹ reuo cauit mattheū ad statū apl̄icū: et hoc ē qd dicit: Cui⁹ vocatio rē. sequit⁹. d⁹ Duoz in generatiōe. Hic tangit mod⁹ scribēdi quez tenuit euāgelista matthe⁹ i descriptiōe genealogie xp̄i: a qua incipit suū euāgelij. Et p̄mo tangit mod⁹ scribēdi q̄tū ad radicez genealogie xp̄i q̄ ponit duos patres: videlz dauid r̄ abraā: q̄st radice genealogie hui⁹ sicut p̄z in p̄ncipio euāgelij: cū dicit Liber generatiōis rē. Ratio aut̄ hui⁹ assignat qz abraā fuit p̄mus q̄ fidē vni⁹ dei publice cōfessus est r̄ in signū hui⁹ p̄rio circūcisionē accepit: que fuit signū distinguens fideles ab infidelibus. Dauid aut̄ fuit p̄m⁹ rex electus a dño fm̄ voluntatē dñi ad fidem ppl̄m regendū: fm̄ q̄ dicit. 1. Regū. iiii. Quēsiuit dñs virū iuxta cor suū rē. Saul aut̄ licz p̄rio fuerit electus a dño: hoc tñ nō fuit fm̄ cor dñi: sed fm̄ exactionē ppl̄i: p̄pter qd dixit dñs samueli. 1. Regū. viii. Audi vocē ppl̄i p̄tētis regē. s. sup. se. sequit⁹. Mo. n. abiecerūt te sed me ne regnē sup eoz: r̄ hoc ē qd dicit biero. d⁹ Duorū in generatiōe xp̄i p̄ncipia p̄sumens. i. ante sumens duos homines: videlz abraā r̄ dauid: q̄st p̄ncipia r̄ radices genealogie xp̄i. sequit⁹. e⁹ Amicus cui⁹ circūcisio rē. i. ip̄ius abrae: q̄ p̄rio accepit circūcisionē vt dicitur est. f⁹ Alter⁹ cuius fm̄ cor electio rē. i. ip̄i⁹ dō q̄ electus p̄mo fuit rex a dño: vt dictus est. g⁹ Et vtrūq̄ em̄ p̄rib⁹ xp̄i. i. hoc reddidit causa p̄dicti. q. d. v. p̄ hoc abraā r̄ dauid ponit p̄ncipalit̄ radice genealogie

christi: qz christus nasci debebat ex p̄iarchis r̄ regib⁹ tanq̄ eis p̄missus. b⁹ Sicq̄ q̄terdenario. Hic tangit modū scribēdi genealogiā xp̄i q̄tū ad deductiōem ex p̄dictis duobus p̄ribus seu p̄ncipis qz euāgelista ponit tres quaterdenas. Una fuit in tpe in quo ip̄ius est gubernatus per iudices: secūda in tpe quo gubernatus est per reges: r̄ terciā in tempore quo gubernat⁹ est p̄ sacerdotes r̄ hoc est quod dicit:

bus fuit: duoz i generatiōe xp̄i p̄ncipia p̄sumens: vni⁹ cui⁹ p̄ria circūcisio i carne: alteri⁹ cui⁹ fm̄ cor electio fuit. Et vtrūq̄. n. patribz xp̄s. Sicq̄ q̄terdenario nūero triformit̄ posito p̄ncipiū a credēdi fide i electōis t̄pus porrigēs: r̄ ex electōe vsq̄ i trāsmigratiōis diē dirigēs: atq̄ a trāsmigratiōis diē vsq̄ i xp̄m definiēs. m⁹ Decursam aduētus dñi oñdit gnatiōes: r̄ numero satisfactiōes r̄ t̄pi: vt se qd eēt ostēderet r̄ dei i se op⁹ mōstrās etiā i his quoz gen⁹ posuit xp̄i opantis a p̄ncipio testimoniū nō negaret. Quaz

b⁹ Sicq̄ quaterdenario triformit̄ posito. i. in tribus temporibus q̄bus triformit̄ gubernatus est populus. sequit⁹. i. P̄ncipiū credēdi fidez in electionis t̄pus porrigēs: quia p̄ria quaterdena incipit ab abraam qui p̄mus fides vni⁹ dei publice cōfessus est: r̄ terminat i dauid: qui p̄m⁹ electus est in regē a dño: vt dictū est.

k⁹ Et ex electōe vsq̄ in trāsmigratiōis diē dirigens. quia secūda quaterdena incipit a dauid exclusiue: r̄ terminatur in ieconia filio ioseph in trāsmigratiōe babilonis. sequit⁹. l⁹ A trāsmigratiōis diē rē. quia terciā quaterdena incipit a trāsmigratiōe babilonis r̄ terminat in christum. m⁹ Decursam rē. decursam dicit: quia describit genealogiam christi descendendo: Lucas autem ecōtrario ascendendo. sequit⁹. n⁹ Et numero satisfaciens r̄ tempoz: quasi diceret i hoc qz sic descripsit genealogiaz per tres quaterdenas satisfaciens numero: quia posuit numeros cōuenientes mysterio christi: quia per quaterdenam: que componit ex quatuor et decem significatur lex christi que occurrit per quatuor euāgelia: r̄ lex moysi que occurrit p̄ decem legis p̄cepta. Per triarium vō significatur mysteriū trinitatis qd fuit traditū in vtrāq̄ lege: sed in noua lege magis explicite: r̄ sic patet qualiter euāgelista satisfaciens numero. Satisfaciens etiā tempoz: qz per tres quaterdenas descripsit tres generatiōes illius populi in diuersis temporibus. sequit⁹. o⁹ Et ex se quod esset ostēderet: quasi diceret in scribēdo euāgelij christi matheus ostēdit statum suū: quia ibidem descripsit vocationez suam ex publicis actibus ad statum apostolicū. p⁹ Et dei in se opus monstrans. qz in hoc ostēdit operationē dei vocātis ipsum p̄ suā misericordiā. q⁹ Etiā i his rē. Hoc ē dictū qz filij in abraā r̄ dauid q̄ electi sunt a deo ab antiquo: vnus ad fidē: alter ad regnū dei operationē ostēdit. Construe ergo sic litterā etiā nō negaret. minus dicit r̄ plus signat. i. cōcederet seu dedararet. Testimoniū christi operantis. s. per gratiā. A p̄ncipio. i. ab antiquo. In his quozum genus posuit christi. i. describēdo genealogiā christi. Et hoc fuit in dauid r̄ abraam quos posuit radices genealogie christi.

r⁹ Quarum omnium rerum rē. In hac parte Hiero. ostēdit intentionem p̄ncipalit̄ euāgeliste matthei: seu subiectum sui euāgelij: quia genealogiam ordinatē ab abraā vsq̄ ad christum descripsit: vt ostēderet qz ipse christus est verus homo r̄ verus deus qui fm̄ humanitatez nat⁹ ē de muliere: passus i cruce: vbi oia peccata n̄ra delcuit r̄ resurgens a mortuis nos p̄ adoptionē i filios dei regenerauit

Prologus

hoc est qd dicit: **r** Quare omni reru rē. in genealogia. scz xpi descripta. **s** Tempus. qz ibi tria tempora describitur: vt visū ē. **t** Ordo. qz ordinate pta: r psona diuersis tēpibus describunt. **v** Numerus. qz sub certo numero. i. in tribus qterdenis pphendunt. **x** Dispositio vel rō. qz rōnabiliter disponit. **y** Qd fidei necessarium est rē. Hoc est dictū ad hoc oia p dicta sic sūt ordinate descripta: vt ostendat qz xps est deus: qd credere necessarium ē ad salutē: r qd est verū bō. vñ subdit: **z** Qui factus ē rē. qz onera legis voluit obseruare. hoc aut accipit de epla ad gal. iij. a Passus i carne oia in cruce fixit. i. oia peccata nostra in cruce destruxit: r accipit h de epla ad Col. ij. vbi dicit sic: Delens qd aduersum nos erat cyrographus decreti. i. obligatiōe ad penā inferni: sed illuz tulit de medio affigēs illō cruci: r est locutio metaphorica ad similitudinē illi: qui destruxit aliquā chartā vel obligatiōē qz pforat eā vel corrūpit: sic christus p passionē suā illud decretū quod crām obligatiōē gehēne destruxit. sequitur: **b** Et triūphās ea i semetipso. i. deicēs in corpe. pmo. **c** Resurgēs in corpe rē. Ad euidentiā hui? lre pphēdā dum qz pater r filius correlatiue dicunt: relatiua autē posita se ponit: r pempta se perimūt: igit qz iudei noluerūt recipere christū abrae r ceteris pribus pmissus: ideo desiderunt esse filij abrae. i. imitatores ipsius p fidē: r p ossequēs abraam r ceteri patres desiderūt esse patres eorū: gentiles autē ecōuerso ad p dicationē aploz receperūt fidē christi: r ideo in loco iudeorū a fide abrae recedentiū facti sunt filij abrae: r sic paternitas qz desiderat esse in abraā r ceteris patribus restituta est p filiationē gentiū: qz facti sunt imitatores eorū p fidē: r ecōtrario sibi filiatio restituta est in ipsis credētibus: restituta p dicta paternitate: qz hoc ē nā correlatiuoz: vt dictum est: r hoc est quod dicit Hiero. Resurgēs in corpe. s. christi: r papiens p dicare baptisimū penitētie in omnes gentes factus est restituens. **b** Nomē patris in patribus. s. antiquis. **c** Filio. hoc ē ad honorē filij qz hoc cecidit ad honorē christi. **d** Et filij nomē restituēs in filiis. i. in gentib? fidem recipientib? **e** Patri. hoc est ad honorē patris eterni. **f** Sine pncipio sine fine. qz christus fm diuinitatē manet in eternū. **g** Ostēdens vñū deū se esse cū patre. p opa. s. diuinitatē que egit: qz pna opatio vniuscuiusqz rei ostendit naturā eius. **b** Quia vñū est. s. deus qz est pater r filius: qz nō sunt duo dij sed vñū deus. **i** In quo euāgelio. Hoc est quarta ps bñ? prologi in qz ostendit vtilitas hui? euāgelij mathei: pmo ostendit ista vtilitas in generali respectu oim fidelium: secūdo ostendit in spālī qstū ad beatū hiero. ibi: In nobis em̄ hoc rē. In pma qz pte ostendit vtilitas qstū ad quatuor: qz illi qui legūt hoc euāgelij pfecte: illi possunt ppendere miserico:diā dei in vocatiōe mathei ad statū apli: r diligentia apli in scribēdo euāgelij: r dilectiōe dei: qz voluit incarnari: r pfectionē humanā que est in cōiunctiōe ad deū p fructiōe: qz voluit sibi naturā hu-

omniū rez rpus: ordo: nūmer: dispositio vñ rō: qd fidei necessarium ē deus xps est: qui factus ex muliere: factus sub lege: nat? ex vigne passus in carne: oia i cruce fixit: vt triūphans ea in semetipso resurgēs in corpe et pūs nomē in pūbo filio: r filij nomē pūi restituēs i filiis: sine pncipio sine fine ostēdēs vñū se cū pte ee? qz vnus est. In quo euāgelio vtile ē desiderātib? tēu: sic pma vel media vñ pfecta cognoscere: vt r vocatiō: apli r opus euāgelij r dilectiōez dei in carne nascētis p vniuersa legētes intelligāt atqz id in eo in qz rēphēsi

manā cōiungere p ipsius assumptione: r hoc est qd dicit: **i** In quo euāgelio vtile ē desiderātib? deum id est noticiā dei. **k** Sic prima vel media. i. pncipiū mediū r finē hui? euāgelij in qz pphēdit pfectio. **l** Et r intelligāt vocatione apli in quo cōsistit pfectio: qz de hoc fit ibi mētiō in Ep? euāgelij. qd ipse descriptit fideliter n. Et dilectiōez dei in carne nascētis. qz ex dilectiōe voluit incarnari. sequitur:

sunt r apprehēdere appetūt r recognoscāt. **q** Nobis em̄ in hoc studio argumēti fuit: r fides: facte rei tradere: r opantis dei intelligendā diligēter esse dispositionē r querētib? nō tacere.

Explicat argumentū.

Sequitur prologus i matheū. **q** At heus cū pmo p dicationē euāgelij in iudea volens trāsire ad gentes primus euāgelij scripsit hebraice quod fratribus a quib? ibat ad moriā reliquit. **s** Sicut em̄ necesse fuit ad confirmatiōem fidei euāgelij p dicare: sic r ptra hereticos

hoc fit ibi mētiō in Ep? euāgelij. qd ipse descriptit fideliter n. Et dilectiōez dei in carne nascētis. qz ex dilectiōe voluit incarnari. sequitur: **o** In quo rēphēsi sūt. i. ad hoc vtile est euāgelij hoc vtile gentes ipsius. **p** Recognoscāt i eo. i. in christo eē supple id. **o** In qz rēphēsi sūt: r apprehēdere appetūt. i. ipaz diuinitatē cui natura nra cōiuncta ē in christo i vnitate suppositi p incarnationē r quā apprehendere querimus p fructiōez: r accipit ibi iste modus loquēdi epla ad phil. iij.

vbi dicit sic apostolus: Sequor autē si quomō apprehendam in quo r cōprehensus sum. **q** Nobis em̄ dicitur motiū Hieronymi ad transferenduz seu exponēdum mathei euāgelij. scz vt tradere certitudinem rei geste in euāgelio mathei: vbi ostenditur vera diuinitas r vera humanitas iesu christi: et hoc ē quod dicit: **q** Nobis em̄ in hoc rē. id est ratiōis motiue: quia argumētum quedam ratio est. **r** In hoc studio. id est ad studendū in hoc euāgelio trāsferendo r exponēdo. **s** Et fidem r pro. id est certitudinem. **t** Facte rei tradere. id est gestōiū christi: r non tacere: sed magis supple declarare. **y** Querētibus. id est scire volentibus. **x** Dispositionē rei operantis in carne. scz assumpta. **v** Intelligendā esse diligēter. hoc est cum magna diligentia r studio: quia talibus reuelat euāgelij intelligentia: fm qz dicitur infra. vij. Querite r inuenietis: pulsate r aperietur vobis.

q Actus. Prologus iste diuidit i duas partes: quia primo scriptor hui? euāgelij manifestatur: secūdo sui euāgelij auctoritas declaratur: ibi. Cum autē plures. In prima parte ostenditur quādo scripsit: quia pmo inter alios euāgelistas. vbi scripsit: qz in iudea. qualiter scripsit: quia hebraice. quare scripsit: vt veritas euāgelij certa maneret apud credētes in iudea: a quibus recodebat volens p dicare gentilibus: iudeis pro maiori parte in infidelitate obstinatis: hoc em̄ fuerat eis pceptum a domino fm qz dicit Actū. xij. Vobis autē oportebat pmo loqz vrbū dei: s qm repulstis illud r vos indignos iudicatis eterne vite: ecce cōuertimur ad gētes: sic. n. nobis pcepit de? hac igit d causa mathe? volēs trāsire ad persionē gentiū scripsit fidelib? in iudea remanētibus euāgelij: vt illuc pcurrerent p certa regula ad euitandū errozes hereticorū in surgētū: r h est qd s b dicit **b** Sic vt em̄ rē. p dicatione. scz confirmata euidētib? signis: vt dicit mar. ylti. **c** Sic r p hereticos